

Vest-Agder-museet
Odderøyveien 21
4610 Kristiansand

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Deres ref.:

Vår ref.:

Kristiansand, 30. april 2025

Nye tiltak - driftstilskudd 2026

Viser til vår søknad om driftstilskudd for 2026, samt følgebrev datert 16. april 2025. I den søknaden ble det søkt om ordinær drift og igangsatte flerårige prosjekter. Nedenstående søknad omhandler nye tiltak.

Vest-Agder-museet søker om støtte til tre nye tiltak, i prioritert rekkefølge:

1. Styrking av museumstilbudet i Mandal
2. Formidling av haubitsanlegget
3. Styrking av tilbudet i Flekkefjord

Styrking og konsolidering av museumstilbudet i Mandal

Mandal museum består av fire besøksmål: Barndomshjemmet til Gustav og Emanuel Vigeland, Andorsengården med både utstillinger av/om de fem store kunstnerne fra Mandal,- og by-/regionhistoriske utstillinger – og til sist Ballastbrygga industrihistoriske senter. Tilbudet ved Mandal museum har økt mye de siste årene, uten at antall ansatte er økt tilsvarende. Dette gjør driften sårbar ved sykdom, ferieavvikling osv. I tillegg gir det en uforholdsmessig stor slitasje på ansatte som «alltid er på jobb». Antall besøkende er doblet fra 2018 til 2023 (i 2023 var det 9308 besøkende). Museene i Mandal har fortsatt potensiale for økt besøk, men dette er ikke mulig med dagens stillingsressurser.

Museet har selv omprioritert midler, men museets handlingsrom er begrenset da styrkingen av museene i Mandal heller ikke skal bety mindre aktivitet ved de andre avdelingene. Potensialet for egeninntjening er også begrenset i dagens fasiliteter ved Mandal museum, samt forhold rundt moms og billetter ved Industrihistorisk senter.

Mandal museum hadde opprinnelig en 100% stilling som avdelingsleder og historiker. Gjennom omprioriteringer har museet selv skaffet midler til en 30% formidler-ressurs. Denne ble økt til 60% ved opprettelsen av Ballastbrygga industrihistoriske senter. Gjennom å søke økte tilskudd fra Agder

fylkeskommune og Lindesnes kommune arbeider Vest-Agder-museet/Mandal museum for å øke denne til en 100% stilling,

Tiltaket er forankret i Regionplan Agder. Bl.a.:

- samarbeide om å nå FN's bærekraftsmål på regionalt og lokalt nivå (alle nye utstillinger i Mandal har hatt stort fokus på gjenbruk, det være seg selve utstillingselementer, lys, materialer osv).
- Verdiskapningen knyttet til **kystkultur**, kulturarv i indre bygder og **trehusbyene er økt**.
- Frivilligheten er drivkraft i videreutvikling av Agder kultur- og idrettsliv.

Med en økning i stillingsressurs som formidler fra dagens 60% til 100% vil vi oppnå:

- Økt sikkerhet og redusert sårbarhet knyttet til sykdom, ferieavvikling osv.
- Mer tid til samarbeid med frivillige miljøer – særlig knyttet til Ballastbrygge industrihistoriske senter.
- Mulighet for å videreføre et høyt aktivitetsnivå med foredrag og arrangementer, samt videreutvikle dette.
- Styrke arbeidet overfor skolene.
- Videreutvikle særlig Andorsengården som bymuseum og som museum for de fem store kunstnerne i tråd med tidligere inngått samarbeid mellom Lindesnes kommune og Agder fylkeskommune, her under følge opp utarbeidede mulighetsstudier i regi av «Museumskomiteen» (oppnevnt av Lindesnes kommune, med representasjon også fra Agder fylkeskommune).

Med bakgrunn i ovenstående søker Vest-Agder-museet om en varig økning i tilskuddet på kr 300 000 – og at dette tilskuddet deretter prisjusteres på samme nivå som museets øvrige faste driftstilskudd. Vest-Agder-museet har søkt Lindesnes kommune om en tilsvarende økning til samme formål.

Drifts og publikumstilrettelegging av haubitsanlegget, Odderøya

I felles bystyre/fylkestingssak fra 2014 er angitt:

Odderøya videreutvikles som museumsområde ved at Vest-Agder-museet gis et hovedansvar for formidling og vedlikehold av kulturminnene på øya. Ansvarer skal ivaretas i tett samarbeid med frivillige organisasjoner og andre samarbeidspartnere.

Og

Nødvendige økonomiske bidrag til oppfølging av tiltak innarbeides i økonomiplanen, og følges opp i de årlige budsjettene.

Det ble i sin tid nedsatt ei «Kulturhistorisk gruppe» med deltakelse fra Kristiansand kommune, Agder fylkeskommune, Odderøyas venner og Vest-Agder-museet. Gruppa har arbeidet med ulike tiltak og Vest-Agder-museet har bl.a. skiltet de 12-14 mest sentrale militærhistoriske anleggene på øya.

Kulturhistorisk gruppe hadde i 2024 og 2025 fokus på arbeidet med å betongsikre haubitsgangene slik at de kan åpnes opp for publikum.

Haubitsanlegget på toppen av Odderøya representerer mer enn hundre år historie. Fra Haubitsgangen går en trapp ned og inn i fjellet, til kaldkrigsanlegget etablert på 1950-tallet. Anlegget er det eneste kystfortet i regionen fra tiden rundt unionsoppløsningen. Haubits- og kaldkrigsanlegget på Odderøya er et kulturmiljø av nasjonal verdi. Krigsminnene på Odderøya er samtidig del av det militær- og sjøfartshistoriske landskapet «Innseilingen til Kristiansand» som inngår i oversikten over kulturlandskap av nasjonal interesse (KULA).

Drift av formidlingen av haubitsanlegget

Skal anlegget åpnes opp, er det viktig at publikum får et godt tilbud. Vi mener det også er viktig å kunne holde anlegget åpent for skoleklasser, cruiseturister og generelt besøkende i byen. De militærhistoriske anleggene vil være et viktig supplement til det som for øvrig er etablert/etableres på Odderøya, f.eks. kulturskole, Kunstsilo, Kilden, Odderøya museumshavn og nytt bygg for Vest-Agder-museet.

En forutsetning for at anleggene skal bli en attraksjon, er ressurser til å holde dem åpne, ta imot grupper, gjennomføre arrangementer, utvikle formidlingen osv. Museet vil se driften av de militærhistoriske anleggene på Odderøya i sammenheng med den eksisterende aktiviteten i Odderøya museumshavn og aktiviteten på Kristiansand kanonmuseum for å hente ut synergier og gjøre driften mest mulig rasjonell.

En nøkterne drift forutsetter en 50% stilling til koordinering av sommerguider, formidling til skoleklasser og mulighet til å ta imot grupper – totalt kr 500 000. Å holde åpent for publikum krever i tillegg guider/omvisere som kan bidra når de frivillige ikke har mulighet. Å holde åpent 7 dager i uka, medio juni til medio august vil koste kr 400 000. Vi har estimert en inntjening på tilbudet til å være kr 100 000. Vi søker derfor tilsvarende Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune om 50%, eller kr 400 000, hver av den resterende kostnaden.

Utvidet aktivitet, Flekkefjord museum

Viser til innsendt søknad knyttet til håndverkstedet i Flekkefjord. Det er dialog med Flekkefjord kommune om en eventuell ytterligere styrking og håper vi kan komme tilbake med en supplerende søknad når dette nærmere avklart.

Hvis det er noen spørsmål, håper vi dere tar kontakt.

Med beste hilsen

John Olsen
Direktør
Vest-Agder-museet